

การปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practices)

“เปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนา ปรับเปลี่ยนการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน”

นางอรุณี ปิงเมือง หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนพะเยาพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 1 จังหวัดพะเยา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก การบริหารและการจัดการศึกษา จึงต้องมุ่งเน้นทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

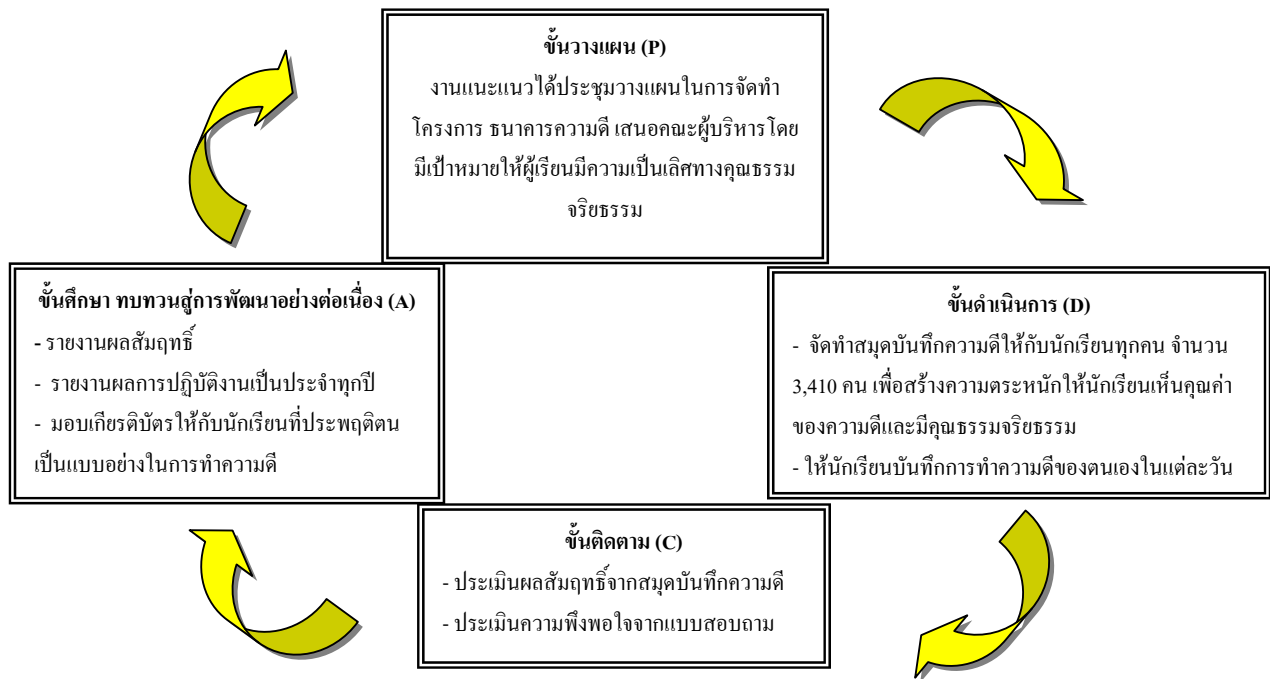
ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนเป็นทรัพยากรสำคัญที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสมและมีความสุข ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นสามารถแบ่งออกเป็นสองกิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมเลือกตามความถนัดและความสนใจ กิจกรรมส่งเสริมความมีระเบียบวินัย โดยมี กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี กิจกรรมยูวาทชาติ และ กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนต้องเลือกและตัดสินใจด้วยตัวเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน โรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นกิจกรรมที่มีความโดดเด่นในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ ยูวาทชาติ และ โครงการธนาคารความดีของงานแนะแนว กิจกรรมเหล่านี้ทางกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเป็นองค์กรหลักสำคัญที่คอยให้คำปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นเลิศและโดดเด่นในกิจกรรมที่ตนเองถนัดให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมีคุณธรรมจริยธรรมอันดี และที่สำคัญผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการที่ได้จากการทำกิจกรรมให้เป็นประโยชน์กับชุมชนอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

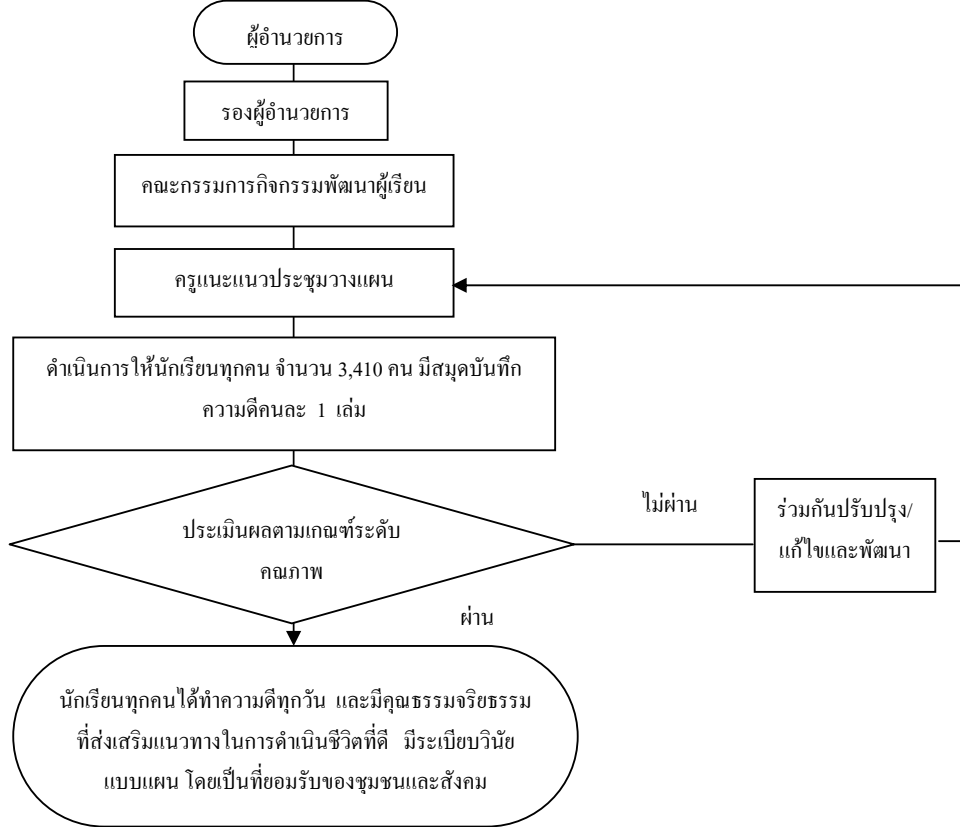
ขอยกตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน(งานแนะแนว) ที่ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นเลิศทางด้านวินัยคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้เรียน คือ โครงการ ธนาคารความดี

ในยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการศึกษา ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่เร็วขึ้น ทันสมัยมากขึ้น คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนก็ต้องมีการพัฒนาให้ก้าวทันตามเทคโนโลยีเช่นกัน และสิ่งที่จะให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในทิศทางการศึกษาได้อย่างดีเยี่ยมคือการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ โดยจะส่งผลในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในส่วนของงานแนะแนวซึ่งเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน การให้คำปรึกษา การใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาสามารถทำให้ผู้เรียนค้นหาความถนัดและหาจุดเด่นของตัวเอง รู้จักแก้ไขปัญหาของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม โดยทำงานแนะแนวมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเรื่องการให้คำปรึกษาและมีระบบงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้กระบวนการงานแนะแนวได้พัฒนาให้ผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางคุณธรรมจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด จึงได้จัดตั้งธนาคารความดี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 – ปัจจุบัน โดยมีกระบวนการดังนี้

จากกระบวนการพัฒนามีขั้นตอนการปฏิบัติที่ดีเลิศดังนี้

ความสำเร็จ/ความภาคภูมิใจในการทำงาน

งานแนะแนวโรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นงานที่ให้ความช่วยเหลือกับผู้เรียนทั้งโรงเรียน เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งและมีความโดดเด่น โดยมีบุคลากรที่มีความชำนาญในเรื่องการให้คำปรึกษาและดำเนินงานแนะแนวโดยตรงอย่างทั่วถึงจึงทำให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความถนัดและความสามารถที่เป็นเลิศทางวิชาการทางด้านกีฬา ศิลปะและดนตรี โดยส่งผลให้นักเรียนได้ศึกษาต่อและเลือกแนวทางในการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม และโครงการธนาคารความคิดได้ส่งเสริมให้นักเรียนพะเยาพิทยาคมมีความเป็นเลิศทางคุณธรรมจริยธรรม โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศเพื่อจะเป็นกำลังในการพัฒนาชาติต่อไป

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีการปฏิบัติดีเลิศ (Best Practices)ด้านวิชาการ คือ กิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักความถนัดของตนเองอย่างแท้จริง ในชุมนุมวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจ ได้อย่างมีเหตุผลเพื่อที่จะสามารถนำไปพัฒนาตนเองให้เป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการที่จะพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุมนุมวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์แบ่งกิจกรรมตามความถนัดความสนใจของผู้เรียนที่สนใจทางวิทยาศาสตร์ คือ กิจกรรมนักกัญญาวิทยารุ่นเยาว์, นักนิเวศวิทยารุ่นเยาว์, นักสิ่งแวดล้อมรุ่นเยาว์, นักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์ ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในความรักและหวงแหนตลอดจนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ โดยมีมีกระบวนการดังนี้

ด้วยกระบวนการของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ส่งผลให้นักวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ได้ร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม จนเป็นที่ยอมรับและประสบผลสำเร็จดังนี้

1. นำผลงานเข้าร่วมประกวดวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
2. นำผลงานเข้าร่วมประกวดในระดับประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร เป็นประจำทุกปี

ความภาคภูมิใจในการดำเนินงาน

ความสำเร็จของชุมนุมนักวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศเพื่อนำไปสู่การพัฒนาในระดับโลก ในกระบวนการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความโดดเด่นโดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ สามารถผลิตผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านต่างๆ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

